

Prima instanță: judecătoria Buiucani, mun. Chișinău (jud. C. Ursachi)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. N. Vascan, E. Fistican, V. Negru)

ÎNCHEIERE

27 iulie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului

Judecătorii:

Tatiana Vieru

Valentina Clevadî

Oleg Sternioală

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursurilor declarate de Liudmila Morozova, Ministerul Justiției al Republicii Moldova împotriva deciziei din 30 martie 2016 a Curții de Apel Chișinău,

adoptată în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Liudmila Morozova împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului moral cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea cauzei în termen rezonabil,

c o n s t a t ă :

La data de 05 octombrie 2015, Liudmila Morozova a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova solicitând constatarea violării drepturilor și libertăților fundamentale și încasarea prejudiciului moral cauzat în mărime de 30000 lei.

În motivarea acțiunii, reclamanta a invocat că la data de 06 februarie 2013 a depus cererea nr. 614 privind contestarea acțiunilor executorului judecătoresc Roman Talmaci la judecătoria Rîșcani mun. Chișinău. Prin cererea depusă, a contestat evaluarea automobilului de model „Subaru Legacy”, cu număr de înmatriculare KTL 142, motorul nr. D319171, caroseria JF1BL5LS58G042702, anul fabricării 2008.

Menționează că la data de 07 februarie 2013, dosarul a fost transmis Judecătoriei Economice. În perioada 07 februarie 2013-21 ianuarie 2014 cauza nu a fost examinată.

La data de 30 ianuarie 2014, dosarul a fost transmis spre examinare la judecătoria Rîșcani mun. Chișinău.

Prin încheierea din 15 octombrie 2014 a judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău a fost respinsă ca neîntemeiată cererea depusă de Liudmila Morozova privind contestarea acțiunilor executorului judecătoresc Roman Talmaci.

Prin decizia din 09 martie 2015 a Curții de Apel Chișinău a fost casată încheierea din 15 octombrie 2014 a judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău și pricina a fost remisă la rejudecare în judecătoria Rîșcani, mun. Chișinău.

Pricina a fost repartizată spre examinare în procedura judecătorului la data de

29 aprilie 2015.

Sușține reclamanta că, depășirea termenului rezonabil privind efectuarea acțiunilor de procedură de către instanța de judecată se confirmă prin neexaminarea plîngerii depuse. Ori, pe parcursul examinării plîngerii în instanța de judecată i-au fost lezate un șir de drepturi fundamentale și constituționale, patrimoniale și nepatrimoniale, recunoscute la nivel internațional ca fiind inerente oricărei persoane într-un stat de drept democratic.

Remarcă că, dreptul la onoare, demnitate și cunoștințe profesionale, i-a fost lezat prin faptul pornirii cauzei penale în privința feciorului său Evghenii Moseviciov, pentru a fi intimidată.

Prin hotărîrea din 27 noiembrie 2015 a judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Liudmila Morozova și s-a constatat violarea dreptului la examinarea cauzei în termen rezonabil stabilită la art. 6 al CEDO; s-a încasat de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul Liudmilei Morozova cu titlu de prejudiciul moral suma de 1000 lei; în rest pretențiile au fost respinse ca fiind neîntemeiate.

Prin decizia din 30 martie 2016 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea de apel depusă de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și s-a admis cererea de apel depusă de Liudmila Morozova; a fost modificată hotărîrea din 27 noiembrie 2015 a judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău în partea în care a fost încasat de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul Liudmilei Morozova cu titlu de prejudiciul moral suma de 1000 lei și s-a majorat suma prejudiciului moral de la 1000 lei pînă la 15000 lei; în rest s-a menținut hotărîrea din 27 noiembrie 2015 a judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău.

La data de 23 mai 2016, Liudmila Morozova a declarat recurs împotriva deciziei din 30 martie 2016 a Curții de Apel Chișinău, solicitînd casarea acesteia în partea încasării prejudiciului moral și pronunțarea unei noi hotărîri prin care să fie încasat prejudiciul moral în mărime de 30000 lei.

În motivarea recursului s-a invocat că instanța de apel la determinarea cuantumului prejudiciului moral nu a luat în considerare și nu a apreciat just suferințele fizice și psihice cauzate ei, stresul regulat cu care apărea în fața instanței și a urmărilor suportate în rezultatul examinărilor fără sfîrșit. Nu s-a luat în considerare așa încalcări ca: numărul de ședințe la examinarea cauzei principale, consecutivitatea numirii ședințelor de judecată, întîrzierile inexplicabile, amînările neîntemeiate, planificarea ședințelor de judecată cu pauze îndelungate, comportamentul judecătorilor, neatragera părților în proces, lipsa citării și alte încalcări care nu pot fi justificate.

Relevă că, un factor negativ al încalcării termenului rezonabil la judecarea cauzei îl constituie și retrimiteră cauzelor la rejudecare. În practica internațională nu s-au găsit cazuri similare privind examinarea unui act contestat o perioadă îndelungată-mai mult de trei ani.

Opinează că, suma de 30000 lei este una justă și justificată, rezultînd din jurisprudența CEDO, pasibilă de a fi încasată cu titlu de prejudiciu moral în raport cu suferințele suportate.

La data de 21 iunie 2016, Ministerul Justiției al Republicii Moldova a declarat recurs împotriva deciziei din 30 martie 2016 a Curții de Apel Chișinău, solicitînd

casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii înaintate.

În susținerea recursului s-a invocat că concluziile instanței de apel derivă din aprecierea eronată a normelor de drept material ce reglementează examinarea acțiunilor privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea cauzei în termen rezonabil.

Declară că, instanța de apel a apreciat arbitrar poziția participanților la proces și nu a luat în considerare argumentul precum că reclamanta nu a depus cerere privind urgentarea examinării pricinii în conformitate cu art. 192 Cod de procedură civilă, în condițiile în care susține că a fost încălcat termenul rezonabil de judecare a pricinii.

Indică că, amânarea pricinii a avut loc din motiv că Liudmila Morozova insistă la prezența executorului judecătoresc Roman Talmaci în ședință de judecată și astfel pentru a nu încălca alte drepturi procesuale instanța dispune de a amâna ședința de judecată.

Remarcă că, netemeinicia deciziei instanței de apel se explică și prin faptul că reclamanta nu a prezentat probe veridice, pertinente și concludente care să confirme expres că i-a fost cauzat un anumit stres, frustrare ca rezultat al încălcării termenului rezonabil la examinarea cauzei civile.

Afirmă că, aplicarea eronată a normelor de drept material și procedural de către instanța de judecată are un efect nociv nu doar pentru societate, cât și pentru cadrul legal din motiv că se creează un precedent care cu trecerea timpului este tot mai greu de remediat.

Conform art.434 Cod de procedură civilă, recursul împotriva deciziei se depune în termen de 2 luni de la data comunicării deciziei integrale.

Decizia Curtii de Apel Chișinău a fost adoptată la 30 martie 2016, iar Liudmila Morozova a declarat recurs la data de 23 mai 2016, ceea ce denotă că recursul este în termen.

Referitor la recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova la data de 21 iunie 2016, instanța de recurs îl consideră în termen, deoarece materialele pricinii atestă că decizia contestată a fost expediată părților conform scrisorii de însoțire nedatate (f.d.146), însă date despre recepționarea acesteia lipsesc.

Examinând temeiurile recursurilor declarate de Liudmila Morozova, Ministerul Justiției al Republicii Moldova, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursurile drept inadmisibile din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța

judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de Liudmila Morozova, Ministerul Justiției al Republicii Moldova nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursurile declarate se referă la dezacordul recurenților cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, Completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebat și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a recunoaște recursurile declarate de Liudmila Morozova, Ministerul Justiției al Republicii Moldova, ca fiind inadmisibile.

În conformitate cu art. art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă,

completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibile recursurile declarate de Liudmila Morozova, Ministerul Justiției al Republicii Moldova împotriva deciziei din 30 martie 2016 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului

Tatiana Vieru

Judecătorii

Valentina Clevadî

Oleg Sternioală